

רשומות

הצעות חוק

24 במרס 1986

1772

י"ג באדר ב' התשמ"ו

עמוד

140	חוק הדרכונים (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986
142	חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 28), התשמ"ו-1986
142	חוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשמ"ו-1986
143	חוק מס הכנסה (עידוד השכרת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק) (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986
144	חוק עבדות נשים (תיקון מס' 7), התשמ"ו-1986

חוק הרכונים (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986

1. אחרי סעיף 2 לחוק הרכונים, התשי"ב-1952¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:

א2. אורח ישראלי הרשום במרשם האוכלוסין המתנהל לפי חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965², יציג בעת הכניסה לישראל ובעת יציאתו ממנה, לפני קצין ביקורת הגבולות, דרכון ישראלי או תעודת מעבר ישראלית; השר רשאי, בנסיבות מיוחדות, לאפשר כניסה ויציאה של אורח ישראלי גם ללא הצגת מסמך כאמור.

"הצגת דרכון
בכניסה וביציאה"

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי -

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) דרכון או תעודת מעבר ניתנים ליחיד; השר רשאי להתיר צירופו של קטין שלא מלאו לו שבע עשרה שנים לדרכון או לתעודת מעבר של אחד מהוריו;"

דברי המבר

(כגון חובת קבלת היתר יציאה משר הבטחון לגבי יוצאי צבא, חובת תשלום מס נסיעות ועוד) אכן מלאו. העדר קביעה מפורשת בחוק בדבר חובת הצגת דרכון ישראלי עוררה לאחרונה במספר מקרים טענה שקצין ביקורת הגבולות אינו רשאי לעכב יציאה משראל של אורח ישראלי המציג בפניו דרכון זה.

מוצע לפיכך לקבוע בחוק העיקרי, לצד ההוראה הקובעת את זכותו של אורח ישראלי לקבל דרכון ישראלי או תעודת מעבר ישראלית, את חובתו של אותו אורח להציג, בשעת כניסתו לישראל ויציאתו ממנה, אחד ממסמכים אלה, יחד עם זאת מוצע להחיל חובה זו רק על אזרחי ישראל הרשומים במרשם האוכי לוסין, שכן אין טעם להייב את מי שנולד בחוץ-לארץ ולא התגורר מעולם בישראל, לקבל דרכון ישראלי רק משום שהוקנתה לו אזרחות ישראלית מלידה עקב כך שאחד מהוריו היה אזרח ישראלי. כן מוצע לאפשר את כניסתו ויציאתו של אורח ישראלי גם ללא הצגת מסמך כאמור, בנסיבות מיוחדות.

סעיף 2

לפסקה (1):

ארגון התעופה הבינלאומי פנה בהמלצה לכל המדינות החברות בו להוציא דרכונים במתכונת ובצורה

סעיף 1 בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, נקבע שכל הנכנס לישראל חייב להציג בפני קצין ביקורת הגבולות דרכון או תעודת מעבר בני-תוקף. לפי תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), התשי"ה-1948, נדרש כל היוצא לחוץ-לארץ להציג, בשעת יציאתו, בפני קצין ביקורת הגבולות דרכון או תעודת מעבר בני-תוקף. כתיקונים אלה אין אבחנה בין מי שהוא אזרח ישראלי ובין מי שאיננו כזה ולא נאמר בהם במפורש שעל אורח ישראלי להציג בכניסתו וביציאתו דרכון ישראלי, אולם מאז ומתמיד נדרשים אזרחי ישראל להציג בשעת כניסתם לישראל ויציאתם ממנה דרכון ישראלי, וזאת גם אם הם בעלי אזרחות נוספת ויש ברשותם דרכון תקף אחר.

דרישה כזו נהוגה ומקובלת בהסדרי הכניסה והיציאה של רוב מדינות העולם. היא עולה בקנה אחד עם הוראות חוק הכניסה לישראל, לפיהן מי שאיננו אזרח ישראלי זקוק לשם כניסתו לאשרת כניסה ולרשויון ישיבה המוטבעים בדרכונו הנר ואילו אזרח ישראלי איננו זקוק ואיננו יכול לקבל אשרת כניסה, שכן הוא נכנס לארצו עם הצגת דרכונו הישראלי. הוראה זו הינה גם מחוייבת המציאות, שכן הצורך בהצגת דרכון ישראלי משמש אמצעי ביקורת לכך שהחובות המוטלות על פי דין על אזרח ישראלי בהקשר לכניסה וליציאה

1 ס"ח התשי"ב, עמ' 260; התשי"ו, עמ' 142; התשכ"ו, עמ' 70; התשכ"ט, עמ' 44.
2 ס"ח התשכ"ה, עמ' 270; התש"ל, עמ' 62.

(2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ובלבד שקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות צירוף כאמור".

תיקון סעיף 5

3. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) השר רשאי להאריך את תקפה של תעודת מעבר, ובלבד שתקופת תקפה של התעודה לא תעלה על שנתיים מיום שניתנה."

הוספת סעיף 26

4. אחרי סעיף 6ב לחוק העיקרי יבוא:

26. דרכון או תעודת מעבר שבעלו הודיע כי אבד או נלקח ממנו שלא כדין, יהא בטל משעה שחדל להיות בחזקת בעלו בהתאם להודעתו: ההודעה תימסר לתחנת משטרה."

"בטלות דרכון או תעודת מעבר

תיקון סעיף 8

5. בסעיף 8(א) לחוק העיקרי, בפסקה (1), במקום "או מחק, ללא רשות, רישום בהם, תלש חלק מהם" יבוא "מחק, תלש, או השחית בדרך כלשהי רישום או חותמת בהם, בלא שהוסמד לכך כדין".

דברי הסבר

מדי שנה ניתנות כ־25,000 תעודות מעבר לפי סעיף 2(ב)(1) לחוק העיקרי, למי שאינם אזרחים ישראליים. במספר לא גדול של מקרים ניתנות תעודות מעבר אף לאזרחים ישראליים לפי סעיף 2(ב)(2). בדרך כלל פונה בעל התעודה בתום תקופת תקפה בבקשה לקבל תעודת מעבר חדשה. כתוצאה מכך מוטל על הלשכות למנהל האוכלוסין בישראל ועל נציגויות ישראל בהו"ל עומס רציני של עבודה. כדי להקטין עומס זה, מוצע להסמיך את שר הפנים להאריך את תקופת תקפה של תעודת מעבר עד לשנתיים מיום שניתנה.

סעיף 4 מדי שנה מודיעים אזרחים רבים על אבדן או גניבת דרכונם או תעודת המעבר שהיתה ברשותם. לעתים תכופות קורה שלאחר מתן הודעה כזו ולאחר שניתן מסמך נסיעה חדש, נמצא המסמך הקודם ובעלו מנסה להשתמש בו לשם יציאה מהארץ או כניסה אליה. מוצע להבהיר שעם גתינת מסמך נסיעה במקום מסמך נסיעה שלגביו הוצהר כי אבד או נגנב, בטל המסמך הקודם, והביטול הוא משעה שבהתאם להודעה חדל להיות בחזקת בעלו.

סעיף 5 לרשימת המעשים אשר אסור לעשותם בדרך כזו או בתעודת מעבר, המפורטת בסעיף 8(א) לחוק העיקרי, מוצע להוסיף מעשה של השחתה, בדרך כלשהי, של רישום או חותמת בדרכון או בתעודת מעבר. קביעת מעשה זה כעבירה, מוצעת נוכח תופעה מתרחבת והולכת של השחתה בזדון, בדרכים שונות ומגוונות, של רישום בדרכון אשר איננו רצוי לבעל הדרכון.

אחידה. בין השאר הומלץ שהדרכונים יהיו לאדם אחד בלבד או לכל היותר לאדם אחד בתוספת ילדיו הקטנים נים, אך לא לשני בגירים.

ישראל עומדת לפעול על פי ההמלצות האמורות. לשם כך מוצע לבטל את האפשרות הקיימת בסעיף 3(א)(2) ו-3 לחוק העיקרי למתן דרכון משותף או תעודת מעבר משותפת לבני זוג.

יצויין כי במשך השנים ממילא נתברר שאפשרות זו של הוצאת דרכון משותף איננה רצויה לבני הזוג מטעמים מעשיים, ולכן הבקשות לסוג זה של דרכון היו מעטות.

לפסקה (2):

סעיף 3(ב) של החוק הקיים קובע לאמור:

"(ב) השר רשאי להתיר צירופו של אדם שלא מלאו לו שבע עשרה שנה לדרכון או לתעודת מעבר של אדם אחר, אף שאיננו אחד מהוריו של המצורף."

מוצע לסייג הוראה זו כך שרק בקיום נסיבות מיוחדות יותר צירוף כאמור.

סעיף 3 סעיף 5 לחוק העיקרי קובע שתעודת מעבר תהא בת תוקף במשך שנה אחת, מלבד אם צויינה בתעודה ותקפת תוקף קצרה מזו. אם נקבעה לתעודת המעבר תקופת תוקף קצרה משנה, הוסמד שר הפנים להאריך את תקפה ובלבד שסך כל תקופת תקפה לא תעלה על שנה מיום שניתנה התעודה.

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון מס' 28), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 18(א) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959¹ (להלן - החוק העיקרי), במקום "כ' באדר ב' התשמ"ו (31 במרס 1986)" יבוא "ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991)".

2. בסעיף 94(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (5) יבוא:
 "(א5) קיבל אישור בין יום כ"א באדר ב' התשמ"ו (1 באפריל 1986), לבין ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991), וביצע את התכנית תוך התקופה שקבעה המינהלה בכתב האישור, ובלבד שלא עברו שבע שנים מיום שניתן כתב האישור לגבי התכנית המאושרת המקורית."

דברי הסבר

סעיף 1 מוצע להאריך בהמש שנים נוספות את סמכותה של מינהלת מרכז ההשקעות לאשר תכניות השקעה כתכניות מאושרות על פי סעיף 18(א) לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, החל מתום המועד הקבוע כיום באותו סעיף שהוא 31 במרס 1986.

סעיף 2 מוצע לתקן את סעיף 94 לחוק, כך שתיקבע בו הזכות לקבלת מענק השקעה לבעל מפעל מאושר אשר קיבל כתב אישור בין 1 באפריל 1986 לבין 31 במרס 1991, ובלבד שביצע את התכנית המאושרת לא יאוחר מתום שבע שנים מקבלת כתב האישור המקורי.

1 ס"ח התשי"ט, עמ' 2341; התשמ"ד, עמ' 109; התשמ"ה, עמ' 200; ה"ח התשמ"ו, עמ' 73.

חוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה) (תיקון מס' 3), התשמ"ו-1986

1. בסעיף 1 לחוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה), התשמ"ד-1984¹ -
 (1) בפסקה (2), במקום "31 במרס 1986" יבוא "31 במרס 1987";
 (2) בפסקה (3), אחרי פסקת משנה (ד) יבוא:
 "(ה) 1 באפריל 1986 - לששת החדשים הראשונים של שנת המס 1986.
 (ו) היום הראשון של תקופת שומה מיוחדת לשנת המס 1987 - לגבי ששת החדשים הראשונים שלה."

דברי הסבר

חוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה), התשמ"ד-1984, מטיל מס על נקודות קיצבה שזכאי להן נישום שיש לו שלושה ילדים או פחות, בשל כל אחד משלושת ילדיו הראשונים, אם המס השולי של הנישום מגיע ל-45% לפחות. מוצע להאריך את תקופת תחולתו של החוק בששה חדשים נוספים.

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 64; התשמ"ה, עמ' 104; עמ' 130.

**חוק מס הכנסה (עידוד להשכרת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק)
(תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986**

1. בסעיף 2(א) לחוק מס הכנסה (עידוד להשכרת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק), התיקון סעיף 2 התשמ"א-1981 (להלן - החוק העיקרי), בפסקה (1), במקום "3%" יבוא "2%".
2. בסעיף 3(א) לחוק העיקרי, בפסקה (2), במקום "חמש שנים" יבוא "שש שנים" ובמקום "שש שנים" יבוא "שמונה שנים".
3. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
 7. תחולתו של סעיף 2 כפי שתוקן בחוק מס הכנסה (עידוד להשכרת דירות) (הוראת שעה ותיקוני חוק) (תיקון מס' 4), התשמ"ו-1986, היא לגבי שלוש שנות מס החל בשנת המס 1986.

דברי הסבר

מוצע שתחולתו של התיקון תהיה החל משנת המס 1986, כך שבשנות המס 1984 ו-1985 יישאר ניכוי של 3%.

סעיף 2 על פי סעיף 3 לחוק העיקרי זכאי בעלו של בנין שאושר כבנין להשכרה על פי החוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, בשנים 1981 עד 1985, לשיעור מס מופחת לגבי הכנסתו ממכירת אותו חלק מהבנין שמותר לו למכרו, אם הבניה נסתיימה לפני סוף שנת 1985, או כשהיא התחילה בין 1980 ל-1984 כאמור - אם היא נסתיימה לפני סוף שנת 1986.

מטרתה של הצעת החוק היא לעודד יוזמים שהתחילו בבניית בנינים להשכרה והפסיקו את הבניה נוכח הקשיים שהיו בענף ואשר חלקם נבעו, לטענת היוזמים, מחקיקתו של חוק המיסוי בתנאי אינפלציה. הואיל ולגבי חלק מהבנינים שנועדו להשכרה חלף המועד האחרון להשלמת הבנין (31 בדצמבר 1985), כדי לזכות בהטבות המס, מוצע להאריך את המועד האחרון לסיים הבניה בלא לאבד את הזכות להטבות.

סעיפים בחוק מס הכנסה (עידוד השכרת דירות) 1 ו-3 (הוראת שעה ותיקוני חוק) (תיקון מס' 3), התשמ"ה-1985, הועלה שיעור הפחת בשל דירות מושכרות מ-2% ל-3%; העלאת השיעור נעשתה, בניגוד לעמדת הממשלה, בעת ההצבעה על החוק בכנסת, בקריאת השניה והשלישית.

הממשעות של קביעת שיעור פחת של 3% מהשווי הריאלי של הדירה, כולל ערך הקרקע שלה (שכמובן איננו פוחת) היא, שהלכה למעשה לא ייווצר ברובם הגדול של המקרים חיוב במס על שכר הדירה, ותישאר רק הטרחה של הא"רח - שיהיה חייב לדווח על שכר הדירה, ושל מנגנון המס - שיצטרך לבדוק את ההצהרה ולהגיע למסקנה שלא מגיע מס.

הממשלה היתה מעוניינת לעודד השכרת דירות על ידי הקלה בנטל המס, אך לא היתה כוונתה להעניק פטור מוחלט בדרך עקיפין, הגוררת אחריה גם עבודת סרק של המנגנון והציבור.

משום כך מוצע להזור להצעה המקורית של הממ"ש ולהקבוע שיעור פחת של 2%, בהתאם למצב החוקי שהיה במשך ארבע השנים שקדמו לשנת המס 1984.

1 ס"ח התשמ"א עמ' 63 וצמ" 283; התשמ"ד, עמ' 110; התשמ"ה, עמ' 166.

חוק עבודת נשים (תיקון מס' 7), התשמ"ו-1986

תיקון סעיף 2 1. בסעיף 2 לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954¹ (להלן — החוק העיקרי) —

(1) במקום כותרת השוליים יבוא "תנאים לעבודת לילה";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות תנאים להעבדת עובדת בלילה, הדרושים לדעתו לענין בריאותה או בטיחותה; בתקנות כאמור רשאי הוא לקבוע חובה על מעביד למסור הודעה על העבדת עובדת בלילה";

(3) סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) — יימחקו.

דברי הסבר

(3) בעתונות, להוציא הדפסת עתונים;

(4) בבתי אוכל, בבתי מלון, בבתי קפה ובבתי עינוג כמשמעות ששועים ציבוריים בפקודת הששועים הציבוריים, 1935;

(5) בעבודה הקשורה במישרין לטיפול בבעלי חיים;

(6) בתפקידי הנהלה, או בתפקיד הדורש מידה מיוחדת של אמון אישי, כשאינן העבודה עבודה כפיים;

(7) כשתנאי העבודה ונסיבותיה אינם מאפשרים למעבידה כל פיקוח על הזמן שבו נעשית העבודה;

(8) בשירותי תעופה וים;

(9) בסוכנויות נסיעות או תיירות שבה נמלי תעופה וים או בועידות בין-לאומיות.

(ד) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות תנאים והגבלות להעבדת עובדת בלילה במקומות, בשירותים, בעבודות ובתפקידים המפורטים בסעיף קטן (ג), פסקאות (1) עד (6).

מוצע לבטל את ההוראה בדבר איסור העבדת עובדת בלילה. במקומה מוצע להסמיך את שר העבודה והרווחה להתקין תקנות בדבר תנאים להעבדת עובדות בלילה, שנועדו לשמור על בריאותה או בטיחותה של העובדת, וכן הוראות בדבר חובה מעביד למסור הודעה על העבדת נשים בלילה. ההודעה תאפשר אכיפת התנאים שייקבעו בתקנות להעבדת עובדות בעבודת לילה.

על פי חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954 (להלן — החוק העיקרי) אסורה העבדת נשים בלילה (בשעות שבין 24.00 ל-06.00). לפי סעיף 2(ג) לחוק לא חל האיסור על העבדת נשים במגורים רחבים במשק, כמו: עתונות, בתי חולים, בתי מאכל, שירותי מכס, ושירותי תיירות ותעופה. כן קבע החוק כי שר העבודה והרווחה רשאי להתיר, בהיתר כללי או מיוחד, העבדת נשים בלילה במקום שבו עובדים בשלוש משמרות. הנסיון בישראל ובארצות אחרות הראה כי עם התקדמות הטכנולוגיה והשיפור בתנאים שבמקומות העבודה, אין עוד הצדקה לאיסור עבודת לילה של נשים.

סעיף 1

בסעיף 2 לחוק העיקרי נאמר:

"איסור עבודת לילה

2. (א) לא תועבד עובדת בלילה.

(ב) "לילה" — פרק זמן של אחת עשרה שעות ובהן השעות שבין 24.00 ובין 06.00, ובחקלאות בשעות שבין 24.00 ובין 05.00.

(ג) האיסור על פי סעיף קטן (א) אינו חל על העבדת עובדת:

(1) בשירותי המדינה שפירט שר העבודה בתקנות, לאחר שנוכח, כי עבודת לילה של עובדת בשירותים אלה היא חיונית למדינה ואינה עלולה לפגוע במיוחד בבריאות האשה;

(2) במקום שמטפלים בחולים או בנכים, במוסדות החלמה ובמוסדות לטיפול בוקרים או בילדים;

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 159; התשי"ג, עמ' 133; התשכ"ד, עמ' 166; התשל"ב, עמ' 119; התשל"ג, עמ' 260; התשל"ג, עמ' 254; התשמ"ו, עמ' 67.

2. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

3. במקום עבודה שבו לא עבדו קודם לכן בלילה ועובדת גדרשה לעבוד בלילה, רשאית היא להודיע למעבידה בכתב, לא יאוחר משלושה ימים מיום הדרישה, כי אין היא מסכימה לעבוד בלילה.

ביטול סעיפים
4 ו-5

3. סעיפים 4 ו-5 לחוק העיקרי — בטלים.

תיקון סעיף 10

4. בסעיף 10 לחוק העיקרי, במקום "אף אם היא מותרת או הותרה לפי חוק זה" יבוא "אם העובדת הודיעה למעבידה בכתב, כי אין היא מסכימה לעבוד עובדת לילה".

תיקון סעיף 14

5. בסעיף 14(א)(1) לחוק העיקרי, המלים "או להיתר" — יימחקו.

תיקון סעיף 21

6. בסעיף 21 לחוק העיקרי, המלים "לא יתן היתר כללי על פי סעיף 5" — יימחקו.

ד ב ר י ה ס כ ר

סעיף 2

ההוראה בדבר איסור העבדת נשים בעבודת לילה, הופכות הוראות אלו למיותרות.

בסעיף 3 לחוק העיקרי נאמר:

"עבודת לילה נישנות הרחק

3. (א) העבודת עובדת בלילה מותרת אם נפסקה העבודה בשעות הרגילות בגלל תאונה או מאורע בלתי צפוי מראש ואין ההפסקה מסוג ההפסקות הנישנות.

סעיף 4

בסעיף 10 לחוק העיקרי נאמר:

"עבודה בשעות נוספות ופגמוחה חשבונית ועבודת לילה

10. עובדת שהיא בחודש החמישי להריונה תודיע על כך למעבידה, ומשעשתה כן, או משנודע על כך למעביד בדרך אחרת, לא יעבידנה בשעות נוספות ובמנוחה השבועית מהחודש החמישי להריון ואילך, אף אם היה רשאי או הותר לעשות זאת על פי חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א—1951; הוא הדין לגבי עובדת לילה, אף אם היא מותרת או הותרה על פי חוק זה."

(ב) הועבדה עובדת בלילה על פי סעיף קטן (א), ימסור המעביד למחרת היום, לכל המאוחר, הודעה בכתב למפקח כמשמעותו בפקודת מחלקת העבודה, 1943, שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי, ולא ימשיכו בעבודת לילה יותר משני לילות רצופים, אלא אם נתן המפקח היתר לכך בכתב וקימו התנאים שבהיתר."

ביטול סעיף זה נגזר מביטול איסור העבדת נשים בלילה.

בהתחשב במציאות החברתית ובנסיבות משפחתיות, מוצע כי במקום עבודה שקודם לכן לא עבדו בו בלילה, והוחלה בו העבדת עובדים בלילה, אין לכפות על עובדות לעבוד בלילה כאשר הן אינן מסכימות לכך.

סעיפים התיקונים המוצעים בסעיפים 14 ו-21 לחוק 5 ו-6 העיקרי נובעים מביטול איסור העבדת נשים בלילה לפי חוק זה.

סעיף 3

סעיפים 4 ו-5 לחוק העיקרי דנים בהיתרים להעבדת נשים בלילה. משהוצע לבטל את

